

Darba devējs ietur jūsu darba algu

Employer withholds your pay

Ja darba devējs ietur jebkādu daļu no jūsu darba samaksas, to sauc par atskaitījumu no algas. Iespējams, ka atskaitījums no algas radies tāpēc, ka darba devējs:

- nav samaksājis jums līgumā noteikto algu;
- vispār nav samaksājis jums algu (to sauc par **100% atskaitījumu no algas**);
- nokavējis algas izmaksu vai nav maksājis regulāri;
- nav izmaksājis jums prēmiju vai samaksu par pasūtījuma izpildi;
- nav izmaksājis jums atvaļinājuma naudu, slimības pabalstu, maternitātes pabalstu, paternitātes pabalstu vai adopcijas pabalstu;
- izdarījis citus atskaitījumus no algas.

Ja darba devējs veicis jebkuru no šīm darbībām, tad tas var būt likuma pārkāpums.

Pieļaujamie atskaitījumi no algas

Darba devējs drīkst izdarīt atsevišķus atskaitījumus no algas. Šie atskaitījumi, saņemot algu, parasti jau būs izdarīti. Pie tiem pieder:

- nodokļu un sociālās apdrošināšanas iemaksas;
- studiju aizņēmumu atmaksa;
- atskaitījumi saskaņā ar tiesas rīkojumu;
- atskaitījumi, par kuriem esat vienojies ar darba devēju;
- citi atskaitījumi, par kuru veikšanu esat devis rakstisku atļauju (piemēram, ziedojumi arodbiedrībai).

Vai Jūsu darba devējs var ieturēt dzeramnaudu un maksu par apkalpošanu?

Dzeramnauda

Dzeramnaudu maksā skaidrā naudā vai, ja klients kredītkartei vai čekam pievieno papildu summu kā dzeramnaudu.

Dzeramnauda skaidrā naudā, ko klients dod brīvprātīgi skaitās kā dāvana personālam. Tomēr, ja dzeramnauda tiek ielikta kopējā fondā, Jūsu darba devējs var ieturēt kādu summu, piemēram, lai kompensētu kasē trūkstošo naudu. Jūsu darba devējs tā drīkst darīt, jo dzeramnauda nav alga, tādējādi, tas nav atvilkums no darba algas.

Dzeramnauda, ko klients brīvprātīgi samaksājis, kredītkartei vai čekam pievienojot papildu summu, ir Jūsu darba devēja īpašums. Darba devējs drīkst paturēt šo

summu, bet var arī izvēlēties to sadalīt personāla starpā. Ja tā tiek sadalīta personāla starpā, tad tā jāizmaksā papildus Jūsu algai.

Obligātās piemaksas par apkalpošanu

Ja piemaksa par apkalpošanu ir obligāta, tas ir, tā automātiski tiek pievienota klienta rēķinam, tad tā pieder darba devējam, kas var to sadalīt pēc saviem ieskatiem. Tomēr dažreiz darba līgumā noteikts, ka jums pienākas daļa no piemaksas par apkalpošanu. Ja darba līgumā noteikts, ka jums pienākas daļa no piemaksas par apkalpošanu, tad Jums jātiek izmaksātai šai daļai un Jūsu darba devējs nevar mainīt veidu, kā tā tiek sadalīta, bez Jūsu piekrišanas. Jūsu daļa no piemaksas par apkalpošanu jāizmaksā papildus Jūsu algai.

Mazumtirdzniecības darbinieki

Attiecībā uz mazumtirdzniecības darbiniekiem pastāv papildu noteikumi. Mazumtirdzniecības darbinieki veic darbus, kas saistīti ar naudas saņemšanu no darba devēja apmaiņā pret precēm vai pakalpojumiem. Pie mazumtirdzniecības darbiniekiem pieder cilvēki, kas strādā, piemēram, veikalā, degvielas uzpildes stacijā, bankā vai celtniecības kompānijā, par viesmīļiem, autobusu konduktoriem vai autostāvvietu uzraugiem.

Ja radies naudas vai preču iztrūkums, piemēram, sakarā ar zādzību, ko izdarījis strādnieks vai klients, tad darba devējam atļauts pie zināmiem nosacījumiem veikt atskaitījumus no jūsu algas. Darba devējam jāveic atskaitījums zaudējumu atklāšanas gadā, un rakstveidā jāpaskaidro jums atskaitījumu iemesli. Atskaitījumi nedrīkst pārsniegt 10% no jūsu bruto algas (t.i., no darba samaksas pirms nodokļu atvilkšanas) jebkurā atsevišķi ņemtā algas izmaksas dienā. Ja atmaksājama lielāka summa, darba devējs var pārnest atlikumu uz nākamo algas izmaksas dienu, bet katrā algas izmaksas dienā nedrīkst atvilkt vairāk kā 10%. Darba devējs var turpināt tā rīkoties, kamēr atmaksāta pilna summa.

Ja jūs aizejat no darba, darba devējs var atskaitīt pienākošos pilno summu no galīgā aprēķina. Ja nokļūstat šādā situācijā, jums **nekavējoties jāapspriežas ar pieredzējušu konsultantu** (skatīt sadaļā „Papildu palīdzība” šīs brošūras beigās).

Ko darīt, ja darba devējs ieturējis jūsu algu?

Ja uzskatāt, ka darba devējs ieturējis samaksu, kura jums pienākas, tad vispirms vajadzētu censties atrisināt šo problēmu, pārrunājot to ar darba devēju. Varat lūgt palīdzību savam arodbiedrības pārstāvim, ja tāds ir, vai pieredzējušam konsultantam (skatīt tālāk). Jums noteikti jābūt detalizētai (**ar uzskaiti pa pozīcijām**) algas lapiņai, kurā parādīts, no kā sastāv jūsu alga un kādi atskaitījumi izdarīti. Jums ir tiesības saņemt algas lapiņu ar uzskaiti pa pozīcijām, tāpēc, ja tā nav izsniegta, jums tā jāpalūdz.

Ja sarunai ar darba devēju nav rezultātu, jums **jāiesniedz rakstiska sūdzība**, sīki izklāstot savas pretenzijas. Parakstiet un datējiet šo vēstuli, un saglabājiet tās kopiju. Tas jādara iespējami drīzā laikā pēc tam, kad darba devējs ieturējis jūsu

algu. Ja jāveic turpmākie pasākumi, tad varat iesniegt prasību **employment tribunal (darba tiesā)**. Lai to izdarītu, ieteicama pieredzējuša konsultanta palīdzība. Parasti ir trīs mēnešu laika limits, lai iesniegtu prasību employment tribunal. Laika limits sākas no datuma, kad veikti ieturējumi. Tiesa var izdot pavēli Jūsu darba devējam:

- atmaksāt visu atskaitīto summu no Jūsu algas, ja vispār nekas nav bijis jāatvelk, vai
- ja darba devējs atskaitījis pārāk daudz, atmaksāt starpību starp to kas ticis atskaitīts un kas bijis jāatskaita.

Ja darba devējs atlaiž jūs no darba tāpēc, ka esat mēģinājis pieprasīt samaksāt nepareizi ieturēto algu, tad varat iesniegt prasību employment tribunal par **netaisnīgu atbrīvošanu no darba**.

Dažos apstākļos sūdzību employment tribunal Jūs nevarēsiet iesniegt. Ja šis ir šāds gadījums, Jūs drīkstat iesniegt prasību savam darba devējam segt zaudējumus vai lauzt līgumu. Par to Jums vajadzēt saņemt tiesisku padomu

Jūs esat aizgājis no darba, bet jums vēl pienākas alga

Aizejot no darba, iespējams, ka jums vēl pienākas alga. Tā var būt:

- pamatalga (ieskaitot pienākošos naudu, ja jums maksāja katru nedēļu);
- kompensācija štatu samazināšanas gadījumā;
- kompensācija par neievērotu iepriekšējās paziņošanas laiku.

Ja darba devējs atsakās samaksāt jums pienākošos naudu, tad tas ir likuma pārkāpums.

Jums **jāraksta darba devējam**, paskaidrojot, cik naudas jums pienākas un kāpēc. Vēstulē jāietver arī detalizētas ziņas par laika posmu, par kuru nauda pienākas. Ja jums vajadzēs veikt turpmākos pasākumus, tad šī vēstule tiks uzskatīta par rakstisku sūdzību. Parakstiet un datējiet šo vēstuli, un saglabājiet tās kopiju. Šādu vēstuli jums var palīdzēt uzrakstīt pieredzējis konsultants (skatīt tālāk).

Ja rakstiska vēršanās pie darba devēja paliek bez rezultātiem, jums jāiesniedz prasība employment tribunal vai arī varat iesūdzēt darba devēju tiesā. To jums var palīdzēt uzrakstīt pieredzējis konsultants. Parasti ir trīs mēnešu laika limits, lai iesniegtu prasību employment tribunal. Laika limits sākas no datuma, kad maksājumam vajadzēja tikt izpildītam.

Papildu palīdzība

Citizens Advice Bureau (Iedzīvotāju konsultāciju birojs)

Citizens Advice Bureaux (CAB) sniedz bezmaksas konfidenciālu, objektīvu un neatkarīgu konsultāciju par neierobežotu jautājumu loku. Nepieciešamības gadījumā te var saņemt nosūtījumu uz specializētu konsultāciju. Tuvākos CAB, arī tos, kuri

sniedz padomus pa e-pastu, atradīsiet, uzklikšķinot uz [tuvākie CAB](#). Varat ielūkoties arī vietējā telefona abonentu sarakstā.

Citas noderīgas Citizens Advice brošūras un atgādnēs

- Atvaļinājumi un atvaļinājuma samaksa
- Maternitātes tiesības darbā
- Strādājošo tēvu tiesības
- Darba nespēja
- Darba strīdu atrisināšana

Šo brošūru izdod [Citizens Advice](#), kas ir National Association of Citizens Advice Bureaux (Iedzīvotāju konsultāciju biroju Nacionālās asociācijas) saīsināts nosaukums. Tās mērķis ir sniegt tikai vispārīgu informāciju, kura nav uzskatāma par likumdošanas izsmeļošu izklāstījumu konkrētā jautājumā. Bez tam lūdzu ievērot, ka šī informācija attiecas tikai uz Angliju, Velsu un Skotiju.

Šī brošūra pēdējo reizi aktualizēta 2009. gada 30. oktobrī un tiek atkārtoti izdota katru mēnesi. Ja kopš šīs brošūras saņemšanas pagājis ilgāks laiks, lūdzu, sazinieties ar vietējo Citizens Advice Bureau un pārbaudiet, vai tā vēl ir pareiza. Varat arī apmeklēt mūsu tīmekļa vietni www.adviceguide.org.uk, no kuras varat lejupielādēt jaunāko kopiju.